

Ārpasaules mūzika Tigulkalnā

FOTO NO PERSONISKĀ ARHĪVA

Raimonds Tiguls pašā centrā savā dabas katedrālē, kā viņš mēdz dēvēt Tigulkalnu. Tieši ar šo brīnumaino instrumentu hangu aizsākās ideja par Tigulkalna pasākumiem pirms 15 gadiem.

✍ Agnese Kuplēna, "Talsu Vēstis"

Komponista Raimonda Tigula iedibinātā tradīcija rīkot brīvdabas koncertus Tigulkalnā kā magnēts pievelk klausītājus. Pasākuma laiks jau piecpadsmito reizi arī šogad nemainīgs – pirmā jūnija sestdiena. Piedzīvotā maģija augstākajā Talsu pakalnā liek aizrauties elpai, atslēgties no ikdienas rūpēm un piedzīvot dvēseles lidojumu kādā citā – tikai Tigulkalnā piemītošā – dimensijā.

SVARĪGA KOPĀ BŪŠANA

Mūziķis un komponists Raimonds Tiguls ir šī muzikālā piedzīvojuma (*viņam nepatīk vārds "koncerts" – A.K.*) idejas autors un organizators, un viņš pats skaitļiem uzmanību nepievērš. "Man nav tik ļoti svarīgas jubilejas – ne manas, ne notikumu, es uz to nekoncentrējos," uzsver R.Tiguls. Arī šoreiz viņš darbu veic ar tādu rūpību kā katru gadu. "Es uz lietām skatos mazliet citādi. Veidojot Tigulkalna kopā sanāksšanu, vairāk lieku uzsvāru uz izjūtām un noskaņu, ko tajā vakarā var piedzīvot. Mans mērķis ir atrast garīgo līdzsvaru kopā būšanai. Un tam nav nekāda sakara ar to, kas tur būs viens īpašs. Tas ir par ko citu."

Viss aizsākās 2012. gadā, kad mūziķis Tigulkalnā izmēģināja savu instrumentu hangu. Radās iecere ik vasaru Tigulkalnā vienkopus pulcēt mūziķus, ar kuriem sadarbības projektos atspoguļojas gan komponista daiļrades daudzpusība, gan Latvijas dabai, tautai, kultūrai un dzīvesziņai raksturīgās sajūtas un īpašais skanējums. Lai arī programma katru gadu

TERĒZES MATISONES FOTO

Tigulkalnā apmeklētāji sāk pulcēties jau vairākas stundas pirms notikuma, lai tiktu pie sēdvietas.

atšķiras un tiek pieaicināti aizvien jauni mākslinieki, ir tradīcijas, kas šo notikumu padara nemainīgu. Regulārie pasākuma apmeklētāji zina, ka viss sāksies ar Imanta Ziedoņa ierunātām epifānijām, kas skanēs pāri koku zariem, līdz pārņems skatītāju uzmanību, pēc tam sekos namatēva hanga spēle un visiem zināmās dziesmas "Četri vēji" izpildījums. "Tas paliek nemainīgi. Tas ir saaudzis kopā ar šo notikumu." Pārsvārā pasākumā izskan tieši Raimonda Tigula komponētie skaņdarbi.

INTRIGA UN PIEMIŅA

Ja pērn kā īpašu notikumu varēja uzsvērt Maestro Raimonda Paula muzicēšanu pasākumā, kas izraisīja lielu saīņojumu, tad, iespējams, šogad tie būs mūziķi no Berlīnes, kas komponistu ir uzrunājuši, jo iemīlējušies viņa mūzikā. Neko gan tuvāk Raimonds Tiguls pirms koncerta stāstīt nevēlas. "Lai saglabājas kāda intriga." Zināms ir tikai tas, ka arī šie mūziķi izpildīs Tigula skaņdarbu savā redzējumā. Kāds tas būs – to piedzīvosim klātienē. Atsevišķs stāsts šogad pasākumā būs veltīts nesen aizsaulē aizgājušajai rakstniecei Norai Ikstenai, kas bija tuvs Raimonda draugs. "Mēs noteikti pieminēsim Noru ar skaņdarbiem."

Jautāts par sajūtām, kādas ir, gatavojoties notikumam, komponists atbild: "Katrā ziņā man ir liels prieks, ka mani draugi mūziķi katru gadu brauc, vienmēr ierodas arī kāds jauns sadarbības partneris. Man ir prieks, ka šis pasākums Tigulkalnā izvērties par īpašu arī klausītājiem. Lielais plāns ir radīt balansu cilvēkos un dot harmonijas izjūtu šajā laikā, kurā dzīvojam, – kad pasaule brīžiem iegriežas nesaprotamos virzienos."

Nevar noliegt, ka Tigulkalna pasākums ir izvērties par tādu kā kvalitātes zīmi mūzikā, tāpēc vaicāju, vai nav grūti noturēt latīņu, katru gadu organizējot un pieaicinot arvien jaunus mūziķus. "Es varu pilnīgi droši pateikt, ka tas man neuzliek ne mazāko spiedienu. Nekad tā nav bijis," pārliecināts par labo kvalitāti arī šī gada koncertā ir mūziķis.

Uz jautājumu, vai vispār vairs var pārsteigt mūsdienu klausītāju, mākslinieks atbild sev ierastajā manierē, ka tas nav aspekts, uz kuru koncentrējas, tomēr ir pārliecināts, kāda ir formula, lai uzrunātu cilvēku sirdis: "Klausītājs jūt, vai tu nāc ar tīru sirdi. Man patīk, ka Tigulkalna koncertos es parādu savu redzējumu par mūziku, un mana daiļrade ir ar plašu diapazonu – no elektroniskās mūzikas līdz pat akadēmiskai. Arī šogad būs elektroniskie skaņdarbi. Šogad esmu jaunus meklējumus, kas ir balstīti gan uz akadēmisko, gan elektronisko mūziku, kas veido tādu žanrisku saplūšanu."

Pasākumā būs dzirdams gan ērgļu skanējums, ko savā laikā Tigulkalnā aizsāka ērgeliece Iveta Apkalna, gan, kā jau ierasti, izskanēs arī tie darbi, kurus skatītāji vēlas dzirdēt katru gadu. To pirmatskaņojumus klausītājiem bija iespēja dzirdēt tieši Tigulkalnā, bet tālāk jau tie aizgājuši plašajā pasaulē. "Es parasti programmu mēģinu salikt tā, lai no mūzikas izveidojas stāsts."

PIEVIENTOTĀ VĒRTĪBA

"Ja es būtu klausītājs, man pašam nebūtu tik nozīmīgi, kas tur būs un ar ko pārsteigs. Man liekas, ka svarīgāka ir kopā būšana. Man patīk, ka saglabājas mazliet intrigas – tā ir daļa no kopā sanāksanas,"

saka Raimonds Tiguls.

Šis nav koncerts klasiskajā izpratnē, kur tiek tirgotas biļetes, pārbaudītas somas vai numurētas sēdvietas. Tigulkalna brīvdabas pasākumā cilvēki pulcējas jau vairākas stundas pirms notikuma, izklājot savus plediņus vai saliekamos krēslus, nereti arī izveidojot tādas kā piknika vietas ar līdzpaņemtiem gardumiem.

Runājot par īpašiem notikumiem, kas dažreiz pasākumos norit paralēli muzikāliem piedzīvojumiem, Tiguls atklāj, ka klausītāji sūta daudz vēstule, tomēr pats īpašākais notikums bijis bildinājums: "Es bildināju savu sievu Kitiju pasākuma laikā. Ar to arī pietiek. Bet šī nav tā reize, kad vēlos ko pārspīlēt ar īpašiem notikumiem. Man gribas, lai šis pasākums ir tāda tīra manta, jo tādu šobrīd pasaulē maz – viss ir druciņ speciāli, lai pārsteigtu un nezin ko pateiktu." Tāpēc pasākumā nenotiek nekāda tirdzniecība un nav ieejas maksas.

Šogad Tiguls ir ļoti pateicīgs saviem draugiem Talsu novada pašvaldībai, "Vika Wood", "Latvijas gāzei", "Rūrei", "Woltec", "Visual Media" un brāļiem Jānim un Arnim Apsīšiem. "Bez viņiem svētki nebūtu bez maksas," uzsver Raimonds. Parasti kāds no atbalstītājiem koncertā rāda arī savu muzikālo sniegumu.

Raimondam Tigulam ir vēl kāds īpašs notikums profesionālajā dzīvē. Arī Tigulkalnā liels uzsvārs likts uz kormūziku, kas pašam tuva, un jaunums, ko uzzinājis pavisam nesen, komponistu ļoti iepriecinājis: "Šī gada sākumā bija Latvijas kormūzikas balvas pasniegšana, kurā paziņoja, ka es esmu atskatnākais latviešu kormūzikas autors pasaulē." ■

Grandioza izrādīšanās balle

✍️ Ieva Vilmane, "Saldus Zeme"

“Ar grandiozu Zaļumu balli esam atklājuši vasaras sezonu. Uh, cik tas bija lustīgi, smeķīgi un patiesi! Paldies par kopīgo piedzīvojumu dejā!” horeogrāfs un dejas pedagogs Jānis Purviņš *feisbukā* uzrakstījis visai lielajai tautas deju ansambļa “Līgo” saimei.

Ar piedzīvojumu viņš domājis daudzējādā ziņā neparastu dejas izrādi 20. gadsimta 30. gadu stilistikā, kuras pirmizrāde notika 9. maijā Skrundas estrādē. Sociālajos medijos iespāidi nenoplok. Cilvēki pozitīvi reaģē uz fotogrāfijām un velta komplimentus gan 100 cilvēku lielajai trupai, gan izrādes autoram – Jāzēpa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Horeogrāfijas katedras maģistrantam Krišjānim Bītem no Rudbārziem.

Kāda skatītāja izrādes galerijā atstājuši komentāru: “Ir dažādi maģistra darbi. Tādi, kurus izlasa tikai trīs cilvēki un noliek plauktā. Ir tādi, kas atklāj ko būtisku un maina lietu kārtību. Un arī tādi, kurus cilvēki brauc skatīties no malu malām. Šis noteikti ir viens no labākajiem un baudāmākajiem maģistra darbiem, ko esmu piedzīvojis.” Cita sajūsmiņusies par gaumīgu pagātnes inscenējumu: “Par vasaras vakariem, kad tika vilktas skais-tas kleitas, spodrinātas kurpes, zagti skatieni un dejots līdz pēdējam valsim! Par jaunības trakulību, pirmajām simpātijām un neaizmirstamiem mirkļiem!” Kāds atzinies, ka kļuvis nostalgisks: “Atsauca atmiņā omītes dziedātās dziesmas un reiz stāstīto par zaļumballēm.”

PASTIPRINA SENUS MODES KLIEDZIENUS

Ar Krišjāni Bīti un viņa maģistra darba vadītāju Jāni Purviņu satikāties Skrundas estrādē dienu pirms izrādes. Tobrīd abi izvairījās teikt, ka iestudējums ir izdevies, jo skatītāju un maģistra darba vērtētāju reakcija neesot prognozējama. Kaut nu būtu zinājuši, ka Krišjāņa darbu novērtēs ar 10 ballēm!

“Doma par zaļumballi bija radusies labu laiku iepriekš, taču realizēšanai neredzēju īsto brīdi, līdz sāku domāt par maģistra darbu,” atcerējās jaunais speciālists. Ideja uzplaukusi miļās atmiņās par viņa vecvecmammu Amildu Augusti Teibi. Krišjānis ļoti labi atceras viņas jaunības stāstus, sevišķi spilgti ir fragmenti par saviesīgo dzīvi.

Katram maģistra programmas beidzējam obligāti jāizstrādā divi darbi – teorētisks un praktisks. Krišjānis rīkojās neierasti un abus apvienoja – pētījumā meklēja afišas, fotogrāfijas un citas vēstures liecības par dzimtajos Rudbāržos savulaik rīkotām zaļumballēm, izlodāja Latviešu folkloras krātuves digitālo arhīvu “Garamantas.lv”, Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva audiovizuālo dokumentu digitālo krātuvi “Redzi, dzirdi Latviju” un citas vietnes, lai ieraudzītu tēmas kopainu.

“Sākotnēji likās, ka materiālu nebūs daudz, taču klāsts izrādījās plašs un bagātīgs. Izpētīju, ko tajā laikā jaunieši dejoja, piemēram, lambetvoku, kas ienāca no Lielbritānijas, un ungāru vengerku. Daudzām populārām dejām pamatā bija mūsu tautas soļi,” Krišjānis rezumēja. Skrundas estrādē izsludinātajai

Autentiskas frizūras, apģērbi un aksesuāri ir deju izveidotājiem vai sameklēti.

Dejas izrāde Skrundas estrādē vēsta par notikumiem 20. gadsimta 30. gados kaimiņos – Rudbāržu pagastā.

“Grandiozajai Zaļumu ballei ar deju izrādīšanu” jaunais speciālists sacerēja 14 horeogrāfiju, kurās atbalsojas vecvecmamiņas jaunības modes kliezieni. Jānis Purviņš piebilda: “Teorētiskā bāze ir gana interesanta un jaudīga, no dejas viedokļa – reti skatīta. Ar Krišjāni ilgū runājām par to, kam jātop – uz vēstures liecībām balstītai ilustrācijai vai tomēr autora sajūtai, interpretācijai un galu galā horeogrāfijai. Maģistra darbam tomēr jāparāda meistarība specialitātē. Ir sanācis

veiksmīgs, gribētos pat teikt, pirmreizīgs notikums, kurā apvienota teorija un gana interesanta māksla. Pētniecībā mēdzam runāt par pētījumā balstītu mākslu, manuprāt, Krišjānim tāda ir izdevusies.”

Lai publikai parādītu savas jaunrades un pētījuma sintēzi, Krišjānis palīgā aicināja Jāņa Purviņa vadīto tautas deju ansambli “Līgo” un vidējās paaudzes deju kolektīvu “Līgo”, kā arī paša vadīto senioru deju kolektīvu “Līgo seniori”. Nostāsti par senām zaļumballēm Skrundas pusē

Modē bija dāmu dejas, liecina uz kādas vecas afišas uzrakstītais – “kungiem un dāmām uz deju ir vienādas tiesības”.

Horeogrāfs Krišjānis Bīte maģistra darbā godina savu vecvecmamiņu Amildu Augusti Teibi.

rīdiniokus iedvesmoja ne pa jokam – viņi nodibināja kapelu “Šivermaņi”, savu dzimtu krājumos sameklēja autentiskus apģērbus, apavus un aksesuārus. Kā pietruka, to izgatavoja savām rokām.

DEBITĒ DEJU SVĒTKOS

Jaunietis vēlēties parādīt savu horeogrāfisko rokrakstu, bet darba vadītājs runā par individuālām radošām iezīmēm. “Jaunajiem horeogrāfiem jāizēd vismaz puspuodu sāls, lai deju mežģinēs saprastu, kas pie kā turas. Arī pēc desmit gadiem nez vai varēsim runāt jau par rokrakstu. Toties Krišjāņa personību gan var manīt. Viņš ir gana nebednīgs, tāpēc arī maģistra darbā ir lustīgi numuri,” pedagogs izteicās atzinīgi.

Kas notiks, tiklīdz diploms būs saņemts? “Horeogrāfiem ir brīnišķīga iespēja – Jaunrades deju konkurss Valmierā. Varu piedalīties un cerēt, ka kādu manu darbu kādreiz iekļaus lielajos Deju svētkos,” stāstīja Krišjānis. “Viņš nepasaka, ka 23. maijā II Jauniešu deju svētkos Liepājā viņa dejai bija pirmizrāde – C grupas kolektīvi no visas Latvijas dejojā “Cipu, capu”. Domāju, ka Krišjāņa ceļš ir iezīmēts,” smaidīja Jānis Purviņš. ■

Pasaules izstāde kļūst par mācību stundu

Detāļa no Latvijas paviljona Venēcijas Mākslas biennālē.

KRISTĪNES MADJĀRES FOTO

Aizskatuvī jeb tā saucamo beksteidžu no skatuves atdala priekšgars.

✂ Ligita Kupčus-Apēna, "Kurzemes Vārds"

Četras Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas (LMMDV) audzēknes divas nedēļas pavadīja Itālijā, palīdzot Latvijas paviljona komandai 61. starptautiskajā mākslas izstādē – Venēcijas biennālē. Tas nebija tikai brauciens apskatīt vienu no pasaules nozīmīgākajiem mākslas notikumiem. Jaunietes strādāja paviljonā, palīdzēja sagatavošanās darbos, vēlāk sarunājās ar apmeklētājiem un no iekšpuses ieraudzīja, cik daudz pūļu jāpieliek, lai šāds notikums nonāktu līdz skatītājiem.

NEATSVĒRAMI PALĪGI

Uz Venēciju devās Ksenija Stikāne, Sofija Rubina, Ieva Patrīcija Kozlovska un Elisa Tuskena. Divas nedēļas – no 26. aprīļa līdz 9. maijam – viņas bija daļa no komandas, kas palīdzēja Latvijas paviljona sagatavošanā un darbībā 61. starptautiskajā mākslas izstādē Venēcijas biennālē.

LMMDV pasniedzējs Bruno Birmanis ir paviljona līdzautors, tomēr sarunā ar "3K" viņš īpaši uzsvēra, ka jaunietes uz Venēciju nebrauca "viņām līdz". Uz to atsevišķi rikots "uzsaukums". Pie tik apjomīga projekta bijis skaidrs, ka būs vajadzīgi palīgi, un radusies doma, ka tos varētu meklēt arī LMMDV. "Es labi zinu audzēkņus šeit. Te ir gana strādīgi, talantīgi un spējīgi jaunieši, kas darba nebaidās," vērtē B. Birmanis.

Latvijas paviljona tapšanā iesaistījās ne tikai liepājnieces. Komandā bija arī jaunieši no Florences akadēmijas, palīgi no Nīderlandes un citi. B. Birmanis atzīst, ka ar Liepājas audzēkņu iesaisti bijis ļoti apmierināts. "Man šķiet, ka beigās bija ideāls komandas modelis. Katrs no šiem jauniešiem ir personība, radoša personība ar savu ego un tajā pašā laikā spējīgs darboties komandā. Tā ir ļoti svarīga prasme, jo lielus projektus nevar uztaisīt vienatnē," viņš pauž.

Audzēknes ir no dažādām izglītības programmām. Ksenija mācās audiovizuālās komunikācijas dizainu un multimediju, Ieva Patrīcija – vizuālo mākslu, Sofija – modes aksesuāru dizainu un tekstilu, bet Elisa – vizuālā tēla stilistos. Brauciena izmaksas sedza skola ar starptautiska partnera atbalstu "Erasmus+" programmas ietvaros.

JĀPROT GAN STRĀDĀT, GAN RUNĀT

Audzēknes pastāstīja, ka pirmajā nedēļā vairāk bijuši sagatavošanās darbi. Palīdzējušas iekārtot pašu paviljonu un darijušas vēl citus praktiskus uzdevumus. "Otrajā nedēļā jau bija svarīgāks pienākums – pieskaņot paviljonu, sarunāties ar apmeklētājiem," atceras Sofija. Saziņa notikusi angļu valodā.

LMMDV audzēkņu kopbilde ar māksliniekiem. No kreisās: Elisa Tuskena, Ksenija Stikāne, mākslinieks Rolands Pēterkops, Sofija Rubina, Ieva Patrīcija Kozlovska, māksliniece Mārīte Mastiņa-Pēterkopa, arhitekte Līva Kreislere.

Nācies sarunāties ne tikai ar nejausiem tūristiem, bet arī ar profesionālu auditoriju.

Jaunietes teic, ka viņām patīcis šis uzdevums – runāt ar cilvēkiem, un to vērtē kā vienu no ieguvumiem, jau atskatoties uz notikušo. "Man ļoti patika. Jo tas nav tas, ko es parasti daru. Es varēju attīstīt komunikācijas prasmes, mācīties, kā iziet no dažādām situācijām. Es klausījos, kā intervē pašus māksliniekus, kā kuratori stāsta, un no tā uz vietas veidoju savu skaidrojumu, ko pasniegt cilvēkiem," viņa stāsta.

Ksenija pirmajā nedēļā visvairāk strādājusi pie video montāžas. "Ksenijas darbaspējas un darba rezultātu aprīnoja pilnīgi visi mūsu profesionāļi," audzēknes veikumu uzteic pasniedzējs. Ksenija pati atzīst, ka šī pieredze viņai ļāvisi saprast, cik daudz viņa spēj paveikt un cik ļoti šāds darbs viņu interesē. "Man patika redzēt, ko es varu izdarīt, cik daudz varu strādāt un ko varu apņemt. Es ieguvu ļoti daudz pieredzes gan savā nozarē, gan ārpus tās," viņa vērtē.

Bijis laiks arī apskatīt citu valstu iekārtotās ekspozīcijas. Ksenijai īpaši patīcis Indijas paviljons, kur liela telpa bijusi ļoti pārliciecināši aizpildīta, kā arī Japānas paviljons, kur apmeklētāji varēja paņemt rokās un auklēt smiltīm pildītas lelles, kas ļoti līdzinājās zidainiņiem.

Ievai visvairāk atmiņā palicis Marokas paviljons – apjomīgs, vizuāli spēcīgs, ar sienas paklājiem un vietu, kur apmeklētājs varēja apsēties un uz brīdi vienkārši baudīt redzēto. Savukārt Sofiju uzrunājis Peru paviljons, īpaši novērtējot tradicionālo apdrukšanas tehniku uz kokvilnas audumiem.

PIEREDZE, KO NOVĒRTĒS VĒLĀK

B. Birmanis domā, ka jaunietes īsto nozīmi šai pieredzei pilnībā novērtēs tikai vēlāk. Viņas redzējušas ne tikai gatavu izstādi, bet arī to, kā tā top. "Viena lieta ir aiziet uz izstādi un apskatīties gatavu darbu. Otra ir redzēt tapšanas procesu – cik tas ir svarīgi, sarežģīti, laikietilpīgi." Un pati Venēcija bijis īpašs pārbaudījums. "Ja, tā ir prestižākā vieta, bet vienlaikus ļoti sarežģīta loģistikas ziņā. Daudz kas ir jāpārvieta ar laivām, rokām. Arī šo realitāti jaunietes piedzīvoja."

Viņaprāt, jauniešiem cilvēkiem ir jādod iespēja piedalīties šādos procesos, jo pēc dažiem gadiem tieši viņi būs tie, kuri startēs konkursos, veidos savus projektus un ar savu radošo pienesumu būs nākamo kultūras slāni.

"Iespējams, kāda no meitenēm pēc šīs pieredzes pateiks, ka vairs nekad mūžā negrib redzēt Venēcijas biennāli. Bet varbūt kādai tieši otrādi – tas kļūs par radošas darbības mērķi. Biennāle ir lielākais mākslas pasākums pasaulē. Tagad viņas to zina no iekšpuses, nevis tikai pēc aprakstiem."

STĀSTU UZTIC JAUNAJAI PAAUDZEI

B. Birmanim pašam šī bija pirmā pieredze Venēcijas biennālē kā Latvijas paviljona dalībniekam. "Esmu bijis daudzās biennālēs, bet tikai kā apmeklētājs. Lielās izstādēs esmu strādājis, bet tieši Venēcijā kā autors vai projekta dalībnieks – ne," viņš saka.

Ceļš līdz biennālei sācies pirms vairāk nekā diviem gadiem, kad B. Birmanis pie Latvijas paviljona komisāres, Latvijas

Par Latvijas dalību Venēcijas Mākslas biennālē

- Venēcijas mākslas biennāle tradicionāli norisinās reizi divos gados un ir uzskatāma par vienu no senākajiem un ievērojamākajiem notikumiem starptautiskajā profesionālās mākslas nozarē, kurā regulāri piedalās aptuveni 90 valstis no visas pasaules.
- Latvija Venēcijas mākslas biennālē piedalās kopš 1999. gada.
- Latvijas mākslinieku dalība Venēcijas biennālē veicina Latvijas laikmetīgās mākslas izcelšanu Eiropas un pasaules kultūras kontekstā, vizuālās mākslas nozares attīstību, kā arī valsts tēla atpazīstamības veidošanu pasaulē.
- Darbs pie ekspozīcijas "Nepieradinātā asambleja: utopijas aizkulisēs" norisinājies vairāk nekā gadu. To veidojis mākslas duets "Mareunrol's" un alternatīvās modes dizainers Bruno Birmanis. Izstāde ir par Latvijas radošo brīvību 90. gados un par to, kā cilvēki, kas ilgi dzīvojuši padomju sistēmā un bijuši atrauti no pasaules mākslas un modes procesiem, pēkšņi mēģināja runāt savā balsī. Tās centrā ir "Nepieradinātās modes asamblejas" mantojums – 90. gadu modes un mākslas notikums, kurā mode nebija tikai apģērbs, bet arī protests, eksperiments, performanču un vēlme būt brīvam.

Laikmetīgās mākslas centra direktore Solvitas Kreses devies ar savu "Nepieradinātās modes asamblejas" arhīvu. Tajā saglabājušies daudzu desmitu stundu videoieraksti un apmēram 11 tūkstoši attēlu no 1990. līdz 1999. gadam.

Pamazām nostiprinājusies doma, ka šo materiālu varētu virzīt Venēcijas biennālei. Taču B. Birmanis uzsvēris, ka negribot pats veidot paviljona radošo projektu. "Es teicu, ka tas būtu ļoti forši, bet es noteikti nebūšu tas, kurš to taisīs," viņš atceras. Viņaprāt, šis materiāls bija jāuztīra jaunākai paaudzei, jo paša veidotā versija, iespējams, kļūtu pārāk nostalgiska.

Tāpēc pie projekta strādāja mākslinieku duets "Mareunrol's" – Mārīte Mastiņa-Pēterkopa un Rolands Pēterkops, un rezultātu B. Birmanis vērtē ļoti atzinīgi. Izveidots mūsdienīgs, daudzslāņains un vizuāli ļoti piesātināts darbs.

Jautāts, kāpēc "Nepieradinātās modes asamblejas" stāstu bija svarīgi aizvest līdz biennālei, B. Birmanis saka, ka šodienas laiks viņam šķiet pat sarežģītāks nekā deviņdesmitie. "Deviņdesmitajos mēs varbūt īsti nezinājām, ko un kāpēc darām, bet darījām intuitīvi. Mēs bijām brīvības vēstneši," viņš saka. "Šodien vecā sistēma atkal brūk, bet, kāda būs jaunā, – to neviens nezina."

Viņaprāt, tieši tāpēc ir svarīgi runāt par radošas brīvības pieredzēm – tās var kļūt par piemēru nākamajām paaudzēm. "Ja kaut kas gandrīz neiespējams reiz jau ir izdarīts, kāpēc lai to nevarētu atkārtot vai izdarīt vēl labāk?" viņš saka.

Novembrī Latvijas paviljonu Venēcijā plānots demontēt, bet marta beigās vai aprīļa sākumā plašākā ekspozīcijā tas būs skatāms Laikmetīgās mākslas telpā Rīgā. ■

Mūzika

◊ 6. jūnijā **Saldū**, Kalnsētas parkā, Saldus deju kopas "Bandava" deju svētki par godu kolektīva 40. jubilejai. Uz skatuves satiksies visu paaudžu dejotāji no Saldus, Kuldīgas, Tukuma un Ventspils novada. Svētkus bagātinās pilsētas kapela "Strops" un senioru akordeonistu ansamblis "Akords", par sirsniņu kopā būšanu rūpēsies tautas mūziķe Julgī Stalte un postfolkloras grupas "Rikši" solists Ēriks Zeps.

◊ 6. jūnijā **Talsu** Tīguļkalnā būs Raimonda Tīgula brīvdabas koncerts.

◊ 6. jūnijā laukumā aiz **Virbu kultūras nama** uz koncertu "Muzikālais pikniks" ielūdz vokālais ansamblis "Ziemeļkūri". Līdzī jāņem plediņš un piknika atribūti.

◊ 7. jūnijā **Mērsraga brīvdabas estrādē** – vokālās mūzikas konkursa "Jūra, jūra vien" fināls.

◊ 11. jūnijā **Saldū**, Kalnsētas parkā, operetes teātra mūzikls ģimenei "Karlsons".

◊ 13. jūnijā **Rojas brīvdabas estrādē** izskanēs kinomūzikas koncerts "Pauls. Kino. Tā reiz nu ir tā dzīve". Piedalīsies aktieri Lelde Dreimane, Aldis Siliņš, Ērika Eglīja-Grāvele u.c. Pavadījumu spēlēs instrumentālā grupa "ARMAestro" Anatolija Livčas vadībā.

◊ 13. jūnijā **Talsos, Sauleskalna brīvdabas estrādē**, – koncertuzvedums "Lielā Talsu zaļumballe pie zaļās līdaciņas" un Lielā balle kopā ar ansambli "Ziņģes brāļi".

◊ 13. jūnijā **Sabiles Mākslas, kultūras un tūrisma centrā** – tā piegādei veltītu koncertprogrammu "Sirds klātbūtne" sniegs vokāliste Alina Feodorova, pianiste Veronika Rinkule, čellists Jānis Rinkulis, obojiste Adele Stafacka.

◊ 13. jūnijā **koncertdārzā "Pūt, vējiņi!"** uz koncertu "Shipsea un "Sinfonietta Rīga". Simfoniskā gaismā" gicina daudzpusīgais solomākslinieks Shipsea jeb Jānis Šipkēvics. Programmā, kas radīta kopā ar kamerorķestri "Sinfonietta Rīga" diriģenta Normunda Šnē vadībā, skanēs ne tikai klausītāju iemīļotās dziesmas "Siltā gaismā", "Pie upes" un "Tavi viļņi", bet arī svaigas interpretācijas citu autoru skaņdarbiem.

◊ 22. jūnijā **Talsu pilskalnā** – saulgriežu laika koncerts "Zeme naktī dzied".

◊ 26. jūnijā **Rojas brīvdabas estrādē** 10 tenori simfoniskā orķestra pavadījumā izpildīs pasaules hitus, slavenas ārijas, romantiskas balādes un mūsdienu kompozīcijas unikālās aranžijās.

◊ 27. jūnijā **koncertdārzā "Pūt, vējiņi!"** grupas "bet bet" jubilejas tūres koncerts skanēs Raimonda Paula zelta dziesmas.

Teātris

◊ 7. jūnijā **Valdgales tautas namā** – Pūņu amatiereteātra pirmizrāde "Kaislīgie rododendri".

◊ 12. jūnijā **Liepājas Neatkarīgajā teātrī** pirmizrāde "Paps". Iestudējumu, iedvesmojoties no F. Zeller darbiem, radījis režisors Leons Leščinskis un scenogrāfs Varis Siliņš. Lomās Kristaps Priedoliņš un Ainars Krūms.

◊ 14. jūnijā **koncertdārzā "Pūt, vējiņi!"** "Pannas Teātris" skatītājiem piedāvā īsti latvisku Rūdolfa Blaumaņa komēdiju "No saldenās pudeles". Ezerlauku saimniecībā pirms Jāņiem atkal kūšās piens un asinis, meklējot sētai saimnieku.

◊ 19. jūnijā **Talsos, Sauleskalna estrādē**, – Rūdolfa Blaumaņa "Skroderdienas Silmačos".

◊ 20. jūnijā **Valdemārpils Dupurkalna estrādē** – Valdemārpils apvienības lieluzvedums "Īsa pamācība mīlēšanā".

◊ 20. jūnijā **Rojas brīvdabas estrādē** – leģendārā Līgo laika izrāde "Skroderdienas Silmačos".

Māksla

◊ Līdz 28. jūnijam **Liepājas muzejā** skatāma franču mākslinieces Martinas Lafonas izstāde "Kur saulīte ziemu tek", kas veltīta sarkanās krāsas simbolikai Kurzemes kultūras mantojumā. Sarkanās krāsas pētniecībai Lafona pievērsusies jau kopš 1987. gada. Māksliniece atzina, ka sarkanā krāsa viņai kā francūzietei ir īpaši tuva, jo tā ir arī viena no Francijas karoga krāsām. Ainavas un sarkanās krāsas jautājums ir divi galvenie virzieni, kas caurvij viņas radošo darbību.

◊ Līdz 28. jūnijam **Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejā** gleznotājas Iras Rozentāles personālizstāde "Jāņi". Lielizmēra abstraktās kompozīcijas, ainavas un ziedu motīvi aicina skatītāju piedzīvot krāsu un faktūru spēli.

◊ Līdz 19. jūlijam **Liepājas muzejā** aplūkojama mākslinieces Baibas Ābelītes personālizstāde "Metropoles mutācija", kas pēta urbānās vides mainīgo dabu. Viņas interese par urbānās ainavas glezniecību sākusies tieši Liepājā pirms sešiem gadiem Karostā, eksperimentējot ar dažādiem metāliem un meklējot jaunus veidus, kā laikmetīgajā glezniecībā integrēt pilsētas sajūtas, ko radījis "Liepājas metalurģis" un industriālā vide.

◊ Jūnijā **Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejā** keramika Andreja Ķīģeļa personālizstāde "Lielo formu meistars".

◊ **Kapelleru namā Saldū** košs, romantisks un simbolikas piesātināts mākslas piedzīvojums – mākslinieces Baibas Feoktistovas gleznu izstāde "Sieviete un ziedi".

◊ No 6. jūnija **Talsu novada muzejā** Helēnas Heinrihsones darbu izstāde.

◊ **Latvijas Lauksaimniecības muzejā** Talsos – Ventspils Piejūras brīvdabas muzeja izstāde "Iepazīsti lina ceļu".

◊ **Mērsraga tautas namā** – fotogrāfiju izstāde "Latvieši".

◊ **Rojas Jūras zvejniecības muzejā** – izstāde "Miķelis Lisments – vīrs ar plānu".

◊ **Rojas Kultūras centrā** – no 29. maija līdz 30. jūnijam – Rojas vīru radošo darbu izstāde.

◊ **Sabiles kultūras namā** no 1. jūnija – cianotipijas izstāde "Ciano krājums".

◊ **Valdemārpils izstāžu zālē** – Atis leviņš "...no krājumiem".

Citas lietas

◊ 6. jūnijā **kultūrvietā "Pegaza pagalms" Liepājā** piedāvās radošo notikumu "MĀKSLA?! IELĀS un PAGALMOS" – vasaras piedzīvojumu visiem, kam patīk māksla, dizains, mūzika un brīva atmosfēra.

◊ 6. jūnijā notiks **Strazdes muižas parka svētki**.

◊ 7. jūnijā Saldus novada **Jaunaucē pilī** dārza svētki: muižniecības tērpu un deju demonstrējumi ar mākslas zinātnieces Inas Līnes komentāriem, Alda Liepiņa un operas solistu Edgara Ošleja un Lauras Kancānes koncerts "Sirds dienasgaismā", radošas darbnīcas un spēles.

◊ 12. jūnijā **Kalnsētas parkā Saldus novada** svētkos notiks koncerts par godu pilsētas 170. jubilejai "Saldus. Laikazīmes. Māris Čaklais". Pie Saldus sporta kompleksa multivizuāla ballīte ar lāzeru gaismām. O. Kalpaka laukumā zaļumballe ar pūtēju orķestri "Dobeles", grupu "Diapazons" un DJ Mareku Našeniņu. Pastaiga pa izgaismotu pilsētu. Svētki turpināsies arī nākamajā dienā ar koncertiem un ballītēm.

◊ No 8. līdz 14. jūnijam **Liepājā, Karostā**, norisināsies Pēdējais Karostas festivāls. Taps jauni ielu mākslas darbi, spēlēs teātri, atvērs izstādes, notiks aktivitātes bērniem, jauniešiem un ģimenēm, aicinās seno spēkratu brauciens, ugunsšovs un koncerti.

◊ 19. jūnijā **Brocēnu estrādē** Jāņu ielīgošana.

◊ 23. jūnijā **Jūrmalas parkā Liepājā** svētku pasākums "Līgo Liepājā".

◊ 23. jūnijā **Vandzenes Anču birzī** vietējo amatiermākslas kolektīvu iestudējums "Juku jukām Līgo nāk!". Ieeja – 1 pīrādiņš.

